

RP 303/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 85 a § i mervärdesskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att mervärdesskattelagen ändras så att den skattesats som tillämpas på elektroniska böcker, tidningar och tidskrifter samt på lösnummerförsäljning av tidningar sänks från 24 till 10 procent.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2019.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Europeiska unionens lagstiftning

Bestämmelser om det mervärdesskattesystem som ska tillämpas i Europeiska unionen (EU) finns i rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt, nedan *mervärdesskattedirektivet*.

Bestämmelserna om skattesatsernas struktur och nivåer finns i avdelning VIII i mervärdesskattedirektivet. Enligt direktivet får medlemsstaterna tillämpa en eller två reducerade skattesatser. De reducerade skattesatserna får endast tillämpas på leverans av varor och tillhandahållande av tjänster i de kategorier som anges i bilaga III i direktivet. De reducerade skattesatserna får inte tillämpas på tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg. De reducerade skattesatserna ska fastställas som en viss procentsats av beskattningsunderlaget vilken inte får vara lägre än 5 procent.

Europeiska unionens råd antog den 6 november 2018 rådets direktiv (EU) 2018/1713 om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller mervärdesskattesatser som tillämpas på böcker, tidningar och tidskrifter. Direktivet gör det möjligt för medlemsstaterna att tillämpa nedsatta skattesatser på elektroniska publikationer.

Direktivet grundar sig på Europeiska kommissionens förslag COM(2016) 758, samt kommissionens meddelande om en handlingsplan för mervärdesskatt, COM(2016) 148, som utgör bakgrund till förslaget. En modernisering av mervärdesbeskattningen för den digitala ekonomin är ett centralt mål i strategin för en inre digital marknad i Europa, COM(2015) 192.

Före ändringen av direktivet fick medlemsstaterna i enlighet med punkt 6 i bilaga III till det gällande mervärdesskattedirektivet tillämpa en reducerad skattesats endast på tillhandahållande, inklusive lån från bibliotek, av böcker på alla typer av fysiska bärare (inbegripet broschyrer, foldrar och liknande trycksaker, bilder-, tecknings- och målarböcker för barn, noter i tryck eller manuskript, kartor och hydrografiska och liknande förteckningar), dagstidningar och tidskrifter förutom sådana som helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam.

Före ändringen beskattades elektroniska publikationer enhetligt med andra elektroniska tjänster i enlighet med den allmänna skattesatsen. Medlemsstaterna hade endast rätt att beskatta publikationer på fysiska bärare enligt en nedsatt skattesats.

Mervärdesskattedirektivet hindrade medlemsstaterna från att tillämpa samma skattesatser på elektroniska som på fysiska publikationer. Av detta följde ett mindre gynnsamt skattebemötande av elektroniska publikationer i flera medlemsstater. Trots skillnaderna i form mellan tryckta och elektroniska publikationer tillhandahåller de dock samma läsinnehåll för konsumenterna. De tidigare bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet beaktade inte den tekniska och ekonomiska utvecklingen med tanke på elektroniska böcker och tidningar.

Enligt den ändrade 6 punkten i bilaga III till direktivet får medlemsstaterna tillämpa en reducerad skattesats på tillhandahållande, inklusive lån från bibliotek, av böcker, tidningar och tidskrifter, antingen på fysiska bärare eller på elektronisk väg eller båda (inbegripet broschyrer, foldrar och liknande trycksaker, bilder-, tecknings- och målarböcker för barn, noter i tryck eller manuskript, kartor och hydrografiska och liknande kartor), förutom publikationer som helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam och publikationer som helt eller huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Ändringen av direktivet ger medlemsstaterna rätt att tillämpa samma mervärdesskattesats på elektroniska publikationer som på tryckta sådana. Direktivet förpliktar inte medlemsstaterna att ändra sina nuvarande skattesatser. Medlemsstaterna får fortfarande begränsa tillämpningsområdet för nedsatta mervärdesskattesatser endast till vissa publikationer, t.ex. så att en viss form eller ett visst innehåll står utanför tillämpningsområdet. Enligt ingressen till direktivet bör medlemsstaterna behålla rätten att fastställa mervärdesskattesatser för publikationer och begränsa tillämpningsområdet för reducerade mervärdesskattesatser, även i fall där digitala publikationer erbjuder samma innehåll, förutsatt att detta kan motiveras objektivt.

Nedsatta skattesatser får tillämpas på böcker, tidningar och tidskrifter med undantag av publikationer som huvudsakligen är ägnade åt reklam. Publikationer som helt eller huvudsakligen består av musik eller videoinnehåll beskattas fortfarande enligt den allmänna skattesatsen.

I direktivet ingår inte en definition på EU-nivå av böcker, tidningar och periodiska publikationer. De elektroniska publikationerna utvecklas och risken är att en definition snabbt föråldras. De närmare definitionerna faller således på medlemsstaterna.

De medlemsstater som före ändringen av direktivet i enlighet med unionsrätten tillämpade mervärdesskattesatser som är lägre än minimiskattesatsen i fråga om tillhandahållandet av vissa böcker, tidningar eller tidskrifter eller beviljade befrielse för dem, ges i artikel 99.3 i direktivet rätt att tillämpa samma mervärdesskattebehandling i fråga om tillhandahållande av dessa publikationer på elektronisk väg.

1.2 Nationell lagstiftning

Bestämmelserna om skattesatser i mervärdesskattelagen (1501/1003) finns i 84–85 b §. I Finland är den allmänt tillämpade skattesatsen 24 procent. Den nedsatta skattesatsen på 14 procent tillämpas på försäljning av livsmedel, restaurang- och cateringtjänster samt foder. Den nedsatta skattesatsen på 10 procent tillämpas på bl.a. böcker samt försäljning av tidningar och tidskrifter som prenumereras för minst en månad.

Enligt mervärdesskattelagen avses med en bok en publikation där en skrift eller en framställning i bilder har mångfaldigats i grafisk form. Som böcker anses inte på något annat sätt än genom tryckning eller något därmed jämförbart sätt tillverkade publikationer, periodiska publikationer eller publikationer som huvudsakligen innehåller reklam. På försäljning av lösnummer av elektroniska tidskrifter och tryckta tidningar tillämpas den allmänna skattesatsen på 24 procent.

Den nedsatta skattesatsen för böcker har motiverats med kulturpolitiska orsaker. Det lindrigare skattebemötandet av tidningar har motiverats med den allmänna betydelse de har som förmedlare av nyheter. Skattebemötandet av tidskrifter och lösnummerförsäljningen av tidningar på vilka den allmänna skattesatsen tillämpas har motiverats med att man vill undvika avgränsningssvårigheter.

2 Målsättning och huvudsakligt innehåll

Enligt principbeslutet om ett mediepolitiskt program som statsrådet godkände i juli 2018 ska mervärdesskatten på elektroniska tidningar och böcker sänkas till samma nivå som för tryckta versioner genast när det ändrade direktivet möjliggör det.

Det föreslås att mervärdesskattelagen ändras så att den nedsatta skattesatsen på 10 procent förutom på tryckta publikationer också ska tillämpas på elektroniska publikationer. Syftet med

RP 303/2018 rd

ändringen är ett medieneutralt genomförande så att samma nedsatta skattesats tillämpas på tillhandahållna elektroniska publikationer med samma läsinnehåll som tryckta publikationer.

Enligt direktivet ska publikationer som helt eller huvudsakligen består av musik- eller video-innehåll på samma sätt som i dagsläget beskattas i enlighet med den allmänna skattesatsen på 24 procent.

Datorprogram och datorspel ska inte betraktas som elektroniska publikationer.

Elektroniska databaser och annat motsvarande datainnehåll ska inte betraktas som elektroniska publikationer. Materialet i databaser utgörs inte av sådana narrativa helheter som är typiska för elektroniska publikationer. Innehållet i materialet i databaser är mer en datamängd som med tanke på användbarheten har organiserats på ett systematiskt sätt. En sådan databas är t.ex. en avgiftsbelagd rättsfallssamling där det inte ingår kommentarer om rättsfallen.

De situationer som gäller elektroniska publikationer är i praktiken mångfasetterade och man blir tvungen att bedöma skattebemötandet av dem från fall till fall i beskattnings- och rättspraxis.

Tidningar och tidskrifter

Tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen på 10 procent utvidgas till att gälla tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på elektronisk väg. På motsvarande sätt föreslås att lösnummerförsäljningen av tryckta tidningar och tidskrifter med avvikelse från nuläget av neutralitetsskäl ska omfattas av den nedsatta skattesatsen på 10 procent.

Vid definitionen av elektroniska tidningar och tidskrifter kan man använda sig av definitioner som används i annan lagstiftning. Enligt lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003), nedan *yttrandefrihetslagen*, avses med periodisk publikation en publikation som är avsedd att ges ut regelbundet minst fyra gånger om året. Med nätpublikation avses en i likhet med periodiska publikationer enhetligt uppbyggd helhet av nätmeddelanden avsedd för regelbunden utgivning, där materialet har producerats eller bearbetats av utgivaren, i det elektroniska datanätet motsvarar en nätpublikation en periodisk publikation.

Enligt yttrandefrihetslagen ska utgivaren av en periodisk publikation eller nätpublikation utse en ansvarig redaktör för publikationen. Den ansvariga redaktören ska leda och övervaka det redaktionella arbetet, besluta om innehållet i den periodiska publikationen, nätpublikationen eller programmet samt sköta övriga uppgifter som föreskrivs i yttrandefrihetslagen. Utgivaren av en publikation, periodisk publikation eller nätpublikation ska se till att den är försedd med uppgift om vem som är utgivare. Utgivaren och den ansvariga redaktören ska se till att en periodisk publikation eller nätpublikation också är försedd med uppgift om vem som är ansvarig redaktör.

Enligt regeringens proposition om tryckfrihetslagen (RP 54/2002 rd) omfattar en nätpublikation en helhet, vars delar utgivaren har avfattat så att de hör ihop på samma sätt som t.ex. sidorna i en tidning, och den kan jämföras med en periodisk publikation. En nätversion av en tidning är ett typiskt exempel på en nätpublikation.

Däremot kan inte t.ex. diskussionsgrupper som fungerar i realtid i nätet som sådana anses vara nätpublikationer, eftersom de inte särskilt utarbetats till enhetliga helheter. På samma sätt måste man bedöma också andra fall där det endast är fråga om tillhandahålla utrymme för meddelanden som kommer från annat håll utan att de utarbetas till en helhet som kan jämföras

RP 303/2018 rd

las med en periodisk publikation. Å andra sidan kan t.ex. en diskussionsspalt höra samman med en nätpublikation på ett sådant sätt att den måste anses utgöra en del av helheten i fråga.

Eftersom det kännetecknande för en nätpublikation är att delarna hör samman med varandra, är inte alla databaser som regelbundet uppdateras nätpublikationer. Ett biblioteks databas betraktas t.ex. inte som en i lagen avsedd nätpublikation, eftersom de olika delarna av en sådan databas inte inbördes hör samman såsom delarna i en periodisk publikation. Av samma orsak ska inte heller t.ex. daglig publicering av börskurserna anses som en nätpublikation, även om en sådan sida kan utgöra en del av en nätpublikation.

Inte heller det att hemsidor på nätet ändras upprepade gånger innebär att dessa sidor kan anses vara en nätpublikation. Den för nätpublikationer kännetecknande regelbundna publiceringen innebär att allmänheten har vissa förväntningar på den helhet av nätmeddelanden som publiceras. Således är en översyn av innehållet i en myndighets eller ett företags hemsidor när dessa har ny information att ge ut inte i allmänhet tillräcklig för att uppfylla kravet på regelbundenhet. Däremot ska inte det faktum att nätpublikationer uppdateras fortlöpande inverka på skattebemötandet av nätpublikationer som uppfyller de allmänna förutsättningarna för den nedsatta skattesatsen.

Enligt regeringens proposition om yttrandefrihetslagen kan en nätpublikation innehålla meddelanden i text, ljud, bild eller rörliga bilder samt kombinationer av dessa. En enhetligt avfattad helhet av nätmeddelanden, som huvudsakligen uttrycks i ljud eller rörliga bilder, ska dock betraktas som ett program.

Tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen ska dessutom innefatta avgiftsbelagda tjänster som ger rätt att läsa eller lyssna på nätpublikationer under prenumerationsperioden. Tillämpningsområdet ska också innefatta artikelspecifik försäljning av nätpublikationer eller avgiftsbelagda tjänster där man kan köpa sammanställningar av artiklar ur nätpublikationer.

Böcker

Tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen utvidgas till att utöver tryckta eller på något därmed jämförbart sätt tillverkade böcker också gälla elektroniska böcker. För närvarande tillämpas den allmänna skattesatsen på 24 procent på elektroniska böcker.

Med en bok avses ett för allmänheten tillgängligt skriftligt verk som har publicerats med ett namn och som består av grafiska element (t.ex. texter eller teckningar) skapade av en eller flera upphovsmän. En bok ska ha ett tillräckligt redaktionellt innehåll. Begreppet bok förutsätter att boken sprids som en fristående produkt.

Som böcker betraktas inte publikationer som helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam. Exempelvis reklamblad och prislistor ska därmed inte anses vara böcker.

En bok kan innehålla texter, bilder, teckningar, noter, diagram, tabeller eller annat sådant material. Som böcker kan betraktas t.ex. nothäften och målarböcker för barn. Som böcker betraktas däremot inte lösa kartblad, vykort och planscher.

För att en publikation ska kunna anses vara en bok ska den på motsvarande sätt som i dagsläget vara en publikation avsedd för allmän försäljning. Som böcker betraktas inte t.ex. sådana kopior och på beställning utförda forskningsarbeten som är avsedda för ett företags interna bruk.

Tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen omfattar i fortsättningen också elektroniska böcker. Med elektroniska böcker avses andra böcker på fysiska bärare (t.ex. cd- och cd-rom-skivor, minnespinnar eller andra motsvarande bärare) än tryckta böcker samt böcker som tillhandahålls på elektronisk väg (t.ex. i det allmänna datanätet). Elektroniska böcker kan också innehålla delar med ljud eller rörliga bilder, eller en kombination av dessa, som komplement till helheten.

Också ljudböcker ska betraktas som elektroniska böcker. Ett villkor i fråga om ljudböcker ska vara att en tryckt eller läsbar elektronisk bok med samma läsinnehåll som ljudboken kunde tillhandahållas för konsumenten.

Tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen innefattar läromedel, i det fallet att läromedlet annars uppfyller de allmänna kraven enligt definitionen av elektroniska publikationer.

Tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen innefattar också avgiftsbelagda tjänster som berättigar till att läsa eller lyssna på elektroniska böcker under prenumerationsperioden.

3 Propositionens konsekvenser

Både i Finland och annanstans i världen håller förlagsbranschen på att övergå från tryckta publikationer till elektroniska. År 2011 var andelen elektroniska publikationer av nettoförsäljningen av tidningar 3,5 procent i Finland. År 2017 hade andelen elektroniska tidningar redan stigit till 13 procent. Försäljningen av elektroniska tidskrifter och ökningen av den har varit liten. När det gäller böcker har däremot har ökningen av elektroniska publikationer varit kraftig. År 2017 var andelen elektroniska publikationer av försäljningen av böcker över 13 procent i Finland.

Försäljningen av tryckta tidningar och tidskrifter har minskat under flera år. Också antalet sålda lösnummer har minskat under de senaste åren. Andelen sålda lösnummer av tryckta tidningar är för närvarande något över tio procent. I fråga om böcker har utvecklingen varit mer varierande, men den totala försäljningen av böcker (medräknat både tryckta och elektroniska böcker) har ökat under de senaste åren.

En nedsatt skattesats kan påskynda övergången från tryckta publikationer till elektroniska sådana. Konsekvenserna bedöms variera beroende av olika former och storlekar av publikationerna. Det kan bedömas att skattenedsättningen delvis överförs till konsumentpriserna och då kan de sänkta prenumerationspriserna i någon mån öka försäljningen av elektroniska publikationer. En ökad försäljning av elektroniska publikationer kan dock på motsvarande sätt minska försäljningen av tryckta publikationer.

En exakt bedömning försvåras av att det inte finns att tillgå sådan forsknings- eller erfarenhetsbaserad information som skulle visa ett klart och entydigt resultat till följd av skattenedsättningen. På verksamhetsomgivningen för elektroniska publikationer inverkar flera förändringsfaktorer och det är svårt att skilja konsekvenserna av skattenedsättningen från andra faktorer. Vid konsekvensanalysen har Europeiska kommissionens arbetsdokument om konsekvensbedömningen utnyttjats (SWD(2016) 392).

Konsekvenser för budgeten

En nedsättning av skattesatsen som tillämpas på publikationer på det föreslagna sättet från 24 till 10 procent innebär för staten på nivån för 2020 en årlig förlust av mervärdesskatteintäk-

RP 303/2018 rd

ter på sammanlagt ca 28 miljoner euro. På nivån för 2019 är motsvarande belopp ca 26 miljoner euro. Ändringen avses träda i kraft vid ingången av juli 2019. Konsekvenserna för budgeten 2019 är då ca 8 miljoner euro.

En nedsättning av skattesatsen för elektroniska publikationer från 24 procent till samma nivå som för tryckta publikationer, dvs. 10 procent, innebär på nivån för 2020 en årlig förlust av skatteintäkter på ca 17,3 miljoner och på nivån för 2019 en förlust av skatteintäkter på ca 15 miljoner euro. I fråga om elektroniska tidningar är den årliga förlusten av skatteintäkter på nivån för 2020 ca 8,5 miljoner euro och när det gäller elektroniska böcker ca 8,8 miljoner euro. Motsvarande förluster av skatteintäkter på nivån för 2019 är ca 7,3 miljoner euro och 7,4 miljoner euro. Förlusterna av skatteintäkter ökar i framtiden när mängden elektroniska publikationer ökar.

Vid kalkylen har Medieförbundet rf:s bedömning av den årliga ökningen av försäljningen av elektroniska tidningar och böcker använts. Prenumerationerna av elektroniska tidningar bedöms öka med 17 procent och böckerna med 20 procent årligen. Försäljningen av elektroniska tidskrifter bedöms ligga kvar på den nuvarande nivån.

Vid bedömningen har värdet på elektroniska tidskrifter köpta direkt från utlandet inte kunnat beaktas, eftersom det inte finns exakt information att tillgå om dem. I och med att man läser elektroniska tidningar köpta utomlands ökar detta förlusten av skatteintäkter. Beloppet antas dock inte vara så stort att det i någon avsevärd omfattning inverkar på de uppskattade skatteintäkterna.

Utifrån kommissionens utredningar är priselasticiteten för efterfrågan på böcker tämligen hög, men den varierar inom och mellan marknadssegmenten. Detta innebär att prisändringarna inverkar på produktens efterfrågan, vilket sporrar försäljarna att överföra skattenedsättningen till konsumenterna. Det bedöms att priset på elektroniska böcker sjunker med 11,3 procent. I fråga om tidningar är efterfrågan klart mindre flexibel. Av denna orsak överförs nedsättningen av mervärdesskatten inte till sitt fulla belopp till konsumenterna. Priselasticiteten för efterfrågan på tidskrifter placerar sig mellan böcker och tidningar. Utifrån kommissionens utredningar har det i kalkylen antagits att i medeltal hälften av skattenedsättningen överförs till konsumentpriserna för elektroniska publikationer. Antagandet sänker i någon mån bedömningen av förlusten av skatteintäkter. Skillnaden är dock inte betydande. Skattebortfallet för elektroniska publikationer stiger med ca en miljon euro, om hela skattenedsättningen överförs till priserna.

I kalkylen har inte den eventuella dynamiska inverkan beaktats. När den dynamiska inverkan beaktas ökar förlusterna av skatteintäkterna i någon mån, men det är svårt att bedöma storleken av den. Andelen elektroniska publikationer av den totala försäljningen av publikationer ser ut att öka kraftigt. Det är svårt att på förhand bedöma hur mycket en nedsättning av skattesatsen påskyndar förändringen.

Bedömningen av konsekvenserna för den influtna mervärdesskatten försvåras av att kostnadsstrukturen för tryckta och elektroniska publikationer är olika. Prissättningen av publikationer kommer att ändra om andelen elektroniska publikationer av samtliga publikationer ökar på ett betydande sätt i framtiden. I motsats till tryckta produkter är marginalkostnaderna för försäljning och distribution av elektroniska publikationer mindre. För närvarande är mervärdesskatteutfallet för t.ex. elektroniska tidningar litet, eftersom vid kombinationsprenumerationer beskattas kostnaderna för produktionen av innehåll i huvudsak genom prenumerationskostnaderna för tryckta tidningar. Mervärdesskattegrunden för elektroniska tidningsprenumerationer ökar mer än försäljningsvolymen för elektroniska tidningar i det fallet att allt fler prenumeran-

RP 303/2018 rd

ter övergår till att läsa tidningen endast elektroniskt i stället för att ha en kombinationsprenumeration. Konsekvenserna av en sådan ändring kan inte beaktas i kalkylen.

En utvidgning av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen till lösnummerförsäljning av tryckta tidningar minskar ytterligare statens skatteintäkter med ca 10,5 miljoner euro. I fråga om lösnummer antas priserna sjunka med 50 procent av beloppet av skattenedsättningen. Utan detta antagande är förlusten av skatteintäkter ca 11 miljoner euro. Försäljningen av lösnummer har under flera år sjunkit i en jämn takt. I kalkylen antas att försäljningen minskar på motsvarande sätt också i framtiden.

Ändringen har en liten konsekvens för beloppet för hushållens disponibla inkomster och via detta på övrig konsumtion och sparande. Ändringen är av en så liten storleksklass att den inte anses ha någon betydande konsekvens för intäkterna från andra skatteslag.

Mervärdesskattestödet till publikationer ökar på motsvarande sätt som det nämns ovan med sammanlagt 28 miljoner euro per år.

Inkomstfördelningskonsekvenser

I materialet för Statistikcentralens konsumtionsundersökning kan man se att hushåll med stora inkomster konsumerar mer böcker och tidningar än hushåll med små inkomster. Detta innebär att det skattestöd som den nedsatta skattesatsen medför i större utsträckning riktas till den välbärgade delen av befolkningen. I fråga om elektroniska publikationer finns inte uppgifter om inkomstfördelning att tillgå. Konsekvensen av ändringen ökar inkomstskillnaderna en aning, om man antar att läsarkretsen för elektroniska publikationer är den samma som för tryckta tidningar. Försäljningen av elektroniska publikationer är dock tills vidare så pass liten att inkomstfördelningskonsekvenserna av nedsättningen av skattesatsen är små.

Konsekvenser för myndigheterna

Ändringarna i fråga om elektroniska publikationer ökar inledningsvis Skatteförvaltningens behov av handledning i någon mån. Ändringarna bedöms inte medföra något behov av tilläggsfinansiering för Skatteförvaltningen.

Konsekvenser för företag

De ändringar som gäller elektroniska publikationer medför administrativa kostnader för företagen under ändringsskedet i och med att de måste uppdatera sina system. Utvidgningen av tillämpningsområdet för de nedsatta skattesatserna till att gälla elektroniska publikationer medför nya problem med gränsdragning och neutralitet mellan olika elektroniska produkter samt mellan producenterna av produkterna och ökar därmed företagens administrativa kostnader. Kostnaderna bedöms inte vara betydande.

Enligt kommissionens arbetsdokument är konsekvenserna för företagen inom förlagsbranschen beroende av produktsortimentet. De företag som i huvudsak säljer elektroniska böcker drar nytta av ändringen. Små företag kan ha nytta av en större marknadsandel för elektroniska publikationer, eftersom också små företag bättre kan marknadsföra elektroniska publikationer.

Med beaktande av strävandena att övergå från avgiftsfria nätpublikationer till avgiftsbelagda prenumerationer, minskar nedsättningen av skattesatsen tidningsbranschens nuvarande lönsamhetspress och hjälper till att bevara mångfalden inom branschen.

Konsekvenserna av ökningen av elektroniska publikationer med tanke på sysselsättningen bedöms vara begränsad. Med beaktande av att en elektronisk publikation kan kräva en till sin omfattning mindre produktion, kan ändringen öka antalet företag inom förlagssektorn. Ändringen kan ha positiva konsekvenser för publikationernas mångfald och sysselsättningen.

När det gäller pappersindustrin återspeglar en nedsättning av skattesatsen för elektroniska publikationer i sin helhet på värdekedjan för papper, eftersom elektroniska publikationer kan anses konkurrera med tryckta pappersprodukter. På nivån för hela Europa påskyndar den minskade papperskonsumtionen strukturomvandlingen.

Miljökonsekvenser

Elektroniska publikationer kan enligt en ståndpunkt betraktas som miljövänliga produkter, eftersom en minskning av antalet fysiska publikationer minskar pappersproduktionen och behandlingen och distributionen av produkterna. Tillverkningen av elektroniska apparater förbrukar dock energi och råvaror samt ökar mängden elektroniskt avfall som är svårare att återanvända än papper. Av denna orsak ska miljöfördelarna beräknade utifrån den minskade mängden fysiska publikationer bedömas i förhållande till tillverkningen, användningen och förstöringen av läsapparater.

Enligt kommissionens arbetsdokument är de miljöfördelar som kan nås med elektroniska publikationer i hög grad beroende av läsapparaternas ekologiska fotavtryck och den mängd fysiska böcker som ersätts med dem. En grov uppskattning visar på att en elektronisk läsapparat medför miljömässig nytta när den ersätter 30–40 tryckta böcker. De sammanlagda bevis som finns att tillgå verkar inte visa på en betydande miljömässig nytta. Elektroniska tidningar används normalt på en läsapparat som konsumenten redan har, t.ex. en smarttelefon, pekplatta eller dator, varför miljökonsekvenserna av dem antas vara positiva.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet och Skatteförvaltningen och de viktigaste intresseorganisationerna och aktörerna inom näringslivet har hörts om den.

Yttrande om propositionsutkastet lämnades av 17 aktörer. Yttrande lämnades av kommunikationsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, Skatteförvaltningen, Edita Publishing Oy, Finlands näringsliv rf, Centralhandelskammaren, Medieförbundet rf, Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ, Pro Lukio ry, Suomen Journalistiliitto - Finlands Journalistförbund ry, Suomen Kirjailijaliitto r.y., Finlands kommunförbund, Finlands Gymnasistförbund rf, Suomen tietokirjailijat ry, Finlands Revisorer rf, Företagarna i Finland rf och Skattebetalarnas Centralförbund rf.

I yttrandena förhöll man sig positivt till propositionen. I några yttranden önskades att skattebemötandet av läromedel preciseras i propositionen. I vissa yttranden önskades dessutom att det i motiveringen nämns att försäljningen av delar eller sammanställningar av nätpublikationer omfattas av tillämpningsområdet för den nedsatta skattesatsen. I yttrandena önskades också att motiveringen preciseras i fråga om tilläggslement i elektroniska böcker (ljud, bilder och rörliga bilder). I vissa yttranden önskades att i fråga om ljudböcker ska villkoret att en tryckt eller elektronisk bok med samma läsinnehåll som ljudboken ska tillhandahållas för konsumenten slopas. Motiveringen till förslaget har omformulerats och preciserats till dessa delar.

5 Samband med andra propositioner

RP 303/2018 rd

I riksdagen behandlas samtidigt regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av 12 och 85 a § i mervärdesskattelagen (RP 258/2018 rd).

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2019.

Lagen ska tillämpas när skyldigheten att betala skatt uppkommer den dag lagen träder i kraft eller därefter. På förskottsbetalningar som influtit före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen. Detta motsvarar tidigare praxis vid ändringar av skattesatser. I ikraftträdandebestämmelsen ingår en undantagsbestämmelse om gemenskapsinterna förvärv.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 85 a § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 85 a §, sådan den lyder i lagarna 1265/1997, 1202/2011, 492/2012 och 706/2012, som följer:

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden:

- 1) persontransporter,
 - 2) överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,
 - 3) tjänster som möjliggör utövande av idrott,
 - 4) inträdesavgifter till teater-, cirkus-, musik-, dans- och biografföreställningar, utställningar, idrottsevenemang, nöjesparker, djurparker, museer och andra motsvarande kultur- eller underhållningsevenemang och inrättningar,
 - 5) det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och TV Ab får av Ålands landskapsregerings inkomster av televisionsavgifter,
 - 6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrörelse, samt kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004),
 - 7) böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,
 - 8) tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg,
 - 9) sådana konstverk som avses i 79 c §, i fråga om annan verksamhet än import dock endast när säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom.,
 - 10) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3–5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.
- Som i 1 mom. 4 punkten avsedda inträdesavgifter betraktas också avgifter av inträdesavgiftskaraktär som tas ut för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Som publikationer som avses i 1 mom. 7 och 8 punkten betraktas inte

- 1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller
- 2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas när skyldighet att betala skatt uppkommer efter lagens ikraftträdande, om inte något annat föreskrivs i 3 mom.

RP 303/2018 rd

Lagen ska tillämpas på sådana gemenskapsinterna varuförvärv som enligt 138 b § hänförs till kalendermånader som infaller efter lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 13 december 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

Lag

om ändring av 85 a § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 85 a §, sådan den lyder i lagarna 1265/1997, 1202/2011, 492/2012 och 706/2012, som följer:

Gällande lydelse

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden:

- 1) persontransporter,
- 2) överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,
- 3) tjänster som möjliggör utövande av idrott,
- 4) inträdesavgifter till teater-, cirkus-, musik-, dans- och biografföreställningar, utställningar, idrottsevenemang, nöjesparker, djurparker, museer och andra motsvarande kultur- eller underhållningsevenemang och inrättningar,
- 5) det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och TV Ab får av Ålands landskapsregerings inkomster av televisionsavgifter,
- 6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrörelse, samt kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004),
- 7) böcker,
- 8) tidningar och tidskrifter *som prenumereras för minst en månad*,
- 9) sådana konstverk som avses i 79 c §, i fråga om annan verksamhet än import dock

Föreslagen lydelse

85 a §

För försäljning av följande tjänster samt för försäljning, gemenskapsinterna förvärv, överföring från upplagringsförfarande och import av följande varor ska i skatt betalas 10 procent av skattegrunden:

- 1) persontransporter,
- 2) överlåtelse av nyttjanderätt till inkvarteringslokaler och besökshamnar,
- 3) tjänster som möjliggör utövande av idrott,
- 4) inträdesavgifter till teater-, cirkus-, musik-, dans- och biografföreställningar, utställningar, idrottsevenemang, nöjesparker, djurparker, museer och andra motsvarande kultur- eller underhållningsevenemang och inrättningar,
- 5) det belopp som Rundradion Ab får ur statens televisions- och radiofond och den ersättning som Ålands Radio och TV Ab får av Ålands landskapsregerings inkomster av televisionsavgifter,
- 6) läkemedel som avses i läkemedelslagen (395/1987), sådana preparat enligt 22 och 22 a § i läkemedelslagen som enligt villkoret för sådan registrering som avses i de nämnda paragraferna får säljas endast genom apoteksrörelse, samt kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana preparat samt salvbaser om de berättigar till ersättning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004),
- 7) *böcker som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg*,
- 8) *tidningar och tidskrifter som tillhandahålls på fysiska bärare eller på elektronisk väg*,
- 9) sådana konstverk som avses i 79 c §, i

endast när säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom.,

10) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3—5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Såsom ovan i 1 mom. 4 punkten avsedda inträdesavgifter anses också avgifter med inträdesavgiftskaraktär som uppbärs för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Såsom böcker som avses i 1 mom. 7 punkten anses inte

1) på något annat sätt än genom tryckning eller något därmed jämförbart sätt tillverkade publikationer,

2) periodiska publikationer eller

3) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam.

fråga om annan verksamhet än import dock endast när säljaren är upphovsmannen eller hans eller hennes rättsinnehavare eller, tillfälligt, en annan näringsidkare än en sådan skattskyldig återförsäljare som avses i 79 a § 3 mom.,

10) den ersättning enligt 45 § 1 mom. 3—5 punkten som hänför sig till upphovsrätten och som en organisation som företräder innehavarna av upphovsrätten får.

Som i 1 mom. 4 punkten avsedda inträdesavgifter betraktas också avgifter av inträdesavgiftskaraktär som tas ut för användning av anläggningar i nöjesparker och andra motsvarande anläggningar.

Som publikationer som avses i 1 mom. 7 och 8 punkten betraktas inte

1) publikationer som huvudsakligen innehåller reklam, eller

2) publikationer som huvudsakligen består av videoinnehåll eller hörbar musik.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas när skyldighet att betala skatt uppkommer efter lagens ikraftträdande, om inte något annat föreskrivs i 3 mom.

Lagen ska tillämpas på sådana gemenskapsinterna varuförvärv som enligt 138 b § hänförs till kalendermånader som infaller efter lagens ikraftträdande.
